

Φιλοσοφία και Λογοτεχνία: Διάκριση μεταξύ «εξωτερικής» και «εσωτερικής» σχέσης. Εξέταση των μορφών πρόσληψης και εμφάνισης του φιλοσοφικού στοχασμού μέσα στα λογοτεχνικά κείμενα.
Παρουσίαση και σχολιασμός δύο διαφορετικών αντιλήψεων «εξωτερικών» και «εσωτερικών» σχέσεων μεταξύ φιλοσοφίας και λογοτεχνίας

Philip Kitcher: *Deaths in Venice: The Cases of Gustav von Aschenbach*. New York: Columbia University Press, 2013.

Αφετηρία: λογοτεχνία = χώρος στον οποίο ευδοκμούν φιλοσοφικές αναζητήσεις.

Ανίχνευση τριών βαθμίδων εμπλοκής της φιλοσοφίας στη λογοτεχνία:

α) χρήση αναφορών φιλοσοφικής προέλευσης για εμπλουτισμό των κειμένων (π.χ. *Hard Times*, Charles Dickens → ωφελιμισμός).

β) εφαρμογή στη λογοτεχνική αφήγηση ιδεών-προϊόντων του πεδίου της φιλοσοφίας (π.χ. *Inferno*, Dante Alighieri → αρχές της αριστοτελικής σκέψης).

γ) διερεύνηση φιλοσοφικών ζητημάτων (π.χ. *ελεύθερη βούληση*, *δικαιοσύνη*, *φύση της τέχνης* κ.α.) εντός των ίδιων των λογοτεχνικών κειμένων.

γi) φιλοσοφία που *λέγεται* («by saying»): ο στοχασμός δεν ενσωματώνεται ομαλά και προκαλεί «ρήγματα» στη λογοτεχνική αφήγηση ⇒ π.χ. Robert Musil, *Der Mann ohne Eigenschaften*, «μυθιστόρημα που επιχειρηματολογεί» ☹️

γii) φιλοσοφία που *δείχνεται* («by showing»): ομαλή ενσωμάτωση του στοχασμού, δεν κλονίζεται ο λογοτεχνικός χαρακτήρας των κειμένων ⇒ π.χ. Thomas Mann, *Der Tod in Venedig* 👍

Philippe Sabot: *Φιλοσοφία και Λογοτεχνία: Προσεγγίσεις και διακυβεύματα ενός ζητήματος*, εισ.-μτφρ.-σημ. Γ. Πρελορέντζος. Αθήνα: Gutenberg, 2017.

Αφετηρία: Αποδοχή της στοχαστικής δυνατότητας των λογοτεχνικών κειμένων και απόρριψη της ριζικής διάκρισης φιλοσοφίας-λογοτεχνίας.

Εξέταση των διαφορετικών τρόπων φιλοσοφικής προσέγγισης της λογοτεχνίας → Διάκριση ανάμεσα σε «εξωτερική» και «εσωτερική» προσέγγιση. Κατασκευή τριών σχημάτων.

«Εξωτερική»: Το φιλοσοφικό ενδιαφέρον της λογοτεχνίας καθορίζεται ή αναδεικνύεται έξωθεν αυτής:

α) «διδασκτικό σχήμα»: π.χ. Gilles Deleuze, *Proust et les signes* ⇒ χρησιμοποιεί το έργο του Proust ως αφορμή για να αναπτύξει τη δική του θεώρηση.

β) «ερμηνευτικό σχήμα»: π.χ. Martin Heidegger, Jean-Francois Marquet, Paul Ricœur ⇒ αναγνώριση της δυνατότητας της λογοτεχνίας να παράγει σκέψη, αλλά κρίνεται απαραίτητη η παρέμβαση της φιλοσοφίας προκειμένου να εξηγήσει το φιλοσοφικό περιεχόμενο των κειμένων.

«**Εσωτερική**»: Η λογοτεχνία λειτουργεί αυτόνομα ως «θεωρησιακό διάβημα»/«νοητικό πείραμα».

γ) «παραγωγικό σχήμα»: Vincent Descombes, *Philosophie du roman* ⇒ το *À la recherche du temps perdu* του Proust προσεγγίζεται σαν μια μηχανή παραγωγής σκέψης.

Αίτημα «παραγωγικού σχήματος» → «σκέπτεσθαι υπό τον όρο της λογοτεχνίας»: π.χ. Alain Badiou για το *Worstward Ho* (Samuel Beckett) και Michel Foucault για το *Impressions d'Afrique* (Raymond Roussel) ⇒ από τους γλωσσικούς πειραματισμούς των Beckett (στενογραφικός τρόπος γραφής) και Roussel (λογοπαίγνια) παράγεται ένας στοχασμός που αφορά και τη φιλοσοφία.